

Η χρήση των ΤΠΕ στη δημιουργία σχολικής εφημερίδας στην τάξη του Νηπιαγωγείου: Παραδείγματα ενσωμάτωσης της τεχνολογίας

Λίνα Π. Βαλσαμίδου

M.Ed. στις Πολιτισμικές Σπουδές και Νέες Τεχνολογίες, M.A. στην Επικοινωνία και Δημοσιογραφία, M.Sc. στις Σπουδές Φύλλου
pvalsamidou@gmail.com

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το παιδαγωγικό μοντέλο του γάλλου παιδαγωγού Σελεστέν Φρενέ στηριζόταν στην έκδοση σχολικής εφημερίδας, την οποία πρότεινε ήδη από το Νηπιαγωγείο. Στο σημερινό εκπαιδευτικό σύστημα, η σπουδαιότητα της έκδοσης εφημερίδας έχει αναγνωρισθεί ευρέως και από τα Αναλυτικά Προγράμματα-Προγράμματα Σπουδών του Νηπιαγωγείου και από τους/τις εκπαιδευτικούς. Κατά πόσο όμως οι ΤΠΕ διατρέχουν τη δημιουργία σχολικής εφημερίδας στο Νηπιαγωγείο; Ποιες δράσεις μπορούν να πραγματοποιηθούν, οι οποίες φανερώνουν την χρήση των ΤΠΕ από τα νήπια στη σχεδίαση και έκδοση φύλλου εφημερίδας; Και κατά πόσο οι δράσεις αυτές συναντώνται/συμπίπτουν με το νέο Πρόγραμμα Σπουδών για το Νηπιαγωγείο; Στην παρούσα εργασία παρουσιάζονται παραδείγματα ενσωμάτωσης και χρήσης των ΤΠΕ, κατά τη δημιουργία σχολικής εφημερίδας στο Νηπιαγωγείο, με σκοπό να αποδειχθεί πως το θέμα της δημιουργίας σχολικής εφημερίδας με τη χρήση των ΤΠΕ, καλύπτει όλες τις ενότητες και τα περιεχόμενα των μαθησιακών περιοχών, όπως ορίζονται στο Πρόγραμμα Σπουδών Νηπιαγωγείου (2011).

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: Τ.Π.Ε., σχολική εφημερίδα, Νηπιαγωγείο, Πρόγραμμα Σπουδών

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι διεθνείς έρευνες (πβ. ενδεικτικά Tsitouridou & Vryzas, 2001; Haugland & Wright, 1997) σχετικά με την εισαγωγή του υπολογιστή στην προσχολική εκπαίδευση, δείχνουν ότι αυτή έχει θετικά αποτελέσματα αναφορικά με την εκμάθηση διαφόρων γνωστικών αντικειμένων. Οι ΤΠΕ, μπορούν να συνδράμουν καίρια και ουσιαστικά στην υλοποίηση των στόχων του Αναλυτικού Προγράμματος του Νηπιαγωγείου σε όλους τους τομείς και σε όλα τα γνωστικά αντικείμενα (Plowman & Stephen, 2003; Brooker & Siraj-Blatchford, 2002), προωθώντας παράλληλα την κοινωνικοποίηση, την αυτοπεποίθηση, την αυτοαντίληψη, την αυτοεκτίμηση, την αυτονομία, τη συνεργασία, τον αυτοσεβασμό, δηλαδή τις ψυχοκινητικές, κοινωνικοσυναισθηματικές, γλωσσικές και γνωστικές δεξιότητες (Κυρίδης, Δρόσος & Ντίνας, 2003; Ντολιοπούλου 1999), ωστόσο η σημαντικότερη ίσως συμβολή τους έγκειται «στην προσφορά εναλλακτικών τρόπων μάθησης» (Κυρίδης κ.α., 2003: 135).

Το ΔΕΠΠΣ για το Νηπιαγωγείο (2003:587) προτείνει την ενσωμάτωση της τεχνολογίας όπου είναι δυνατόν, καθώς και την παράλληλη αξιοποίηση ποικίλων πηγών πληροφόρησης, ενώ επιπρόσθετα προτείνει τη χρήση διαφόρων τεχνολογικών συσκευών (όπως φωτογραφική μηχανή, μαγνητόφωνο, βιντεοκάμερα) και την αξιοποίησή τους με οριζόντιο τρόπο, ούτως ώστε να διατρέχει κάθε θέμα επεξεργασίας στο νηπιαγωγείο. Εκ του παραλλήλου κινείται και ο Οδηγός Νηπιαγωγού, που αναφέρει πως με δεδομένη τη σημασία που έχει ο «τεχνολογικός γραμματισμός» στις κοινωνίες δυτικού τύπου, αναμενόμενο είναι να στρέφεται και το Νηπιαγωγείο «προς την εισαγωγή των μικρών παιδιών σε πολιτισμικές πρακτικές που συνδέονται με τις νέες τεχνολογίες» (Δαφέρμου, Κουλούρη & Μπασαγιάννη, 2006: 349).

Στο Πρόγραμμα Σπουδών Νηπιαγωγείου (2011:114) οι ΤΠΕ ορίζονται ως μια από τις μαθησιακές περιοχές, η οποία εντάσσεται στο ενιαίο πρόγραμμα σπουδών από το Νηπιαγωγείο στο Γυμνάσιο. Αναφέρεται χαρακτηριστικά ότι στο «πρόγραμμα του νηπιαγωγείου, τα παιδιά, με την υποστήριξη της εκπαιδευτικού και στο πλαίσιο των καθημερινών σχολικών δραστηριοτήτων, έρχονται σε επαφή, γνωρίζουν, εξοικειώνονται και κατανοούν βασικές λειτουργίες των ΤΠΕ με στόχο: α) την αναζήτηση, την οργάνωση, τη διαχείριση και την παραγωγή πληροφορίας σε πολλαπλές μορφές, την ανάπτυξη των ιδεών και την προσωπική έκφραση και δημιουργία, β) την επικοινωνία και τη συνεργασία, γ) την ανακάλυψη και την επίλυση προβλημάτων σε όλα τα γνωστικά αντικείμενα και δ) την κατανόηση του ρόλου των ψηφιακών τεχνολογιών στη σύγχρονη κοινωνία και τον πολιτισμό».

Η έκδοση σχολικής εφημερίδας υπήρξε βασικό σημείο της παιδαγωγικής του Φρενέ (1977: 49), ο οποίος την πρότεινε ήδη από το Νηπιαγωγείο και τόνιζε ότι αποτελεί ένα «δίκτυο φυσικών ενδιαφερόντων» για τους μαθητές και τις μαθήτριες και η αποστολή της στη σχολική και ευρύτερη κοινότητα/κοινωνία προσδίδει ένα «μάξιμουμ έντασης στην επιθυμία να ακούγεται κανείς μακριά», πράγμα τόσο αναγκαίο για τα παιδιά. Η εκπαιδευτική της ή/και η κοινωνική της αξία τονίστηκε και από τους/ις Αλμπέρτι (1986), Ποσλάνιεκ (1990), Levin (1997), Backes (1995), Χατζόπουλο και συν. (2000), Bowen & Tantillo (2002), Graff (2003), Padgett (2006), Harvey (2007), Hyde (2007), Βαλσαμίδου & Κυρίδη (2009), Βαλσαμίδου (2010).

Ο Φρενέ (1977: 25) εμπνεύστηκε το μοντέλο του σχολείου όπου η μάθηση στηρίζεται στην ιδέα του σχολικού τυπογραφείου και υπογράμμισε ότι το σχολείο θα πρέπει να προσαρμόσει όχι μόνο τους χώρους, τα προγράμματα και τα ωράριά του αλλά και τα εργαλεία της δουλειάς του, τα τεχνικά μέσα, στις ουσιαστικές κατακτήσεις της προόδου της κάθε εποχής. Πρότεινε την εργασία στο τυπογραφείο και την έκδοση σχολικής εφημερίδας επεξηγώντας πως έτσι το παιδί μπαίνει σ' ένα πραγματικό «δίκτυο φυσικών ενδιαφερόντων», που η εκμετάλλευσή τους αρκεί για να ικανοποιηθούν με τον καλύτερο τρόπο οι σχολικές του ανάγκες (Φρενέ, 1977:49). Δραστηριότητες σχετικές με την έκδοση εφημερίδας στο νηπιαγωγείο προτείνονται και στον Οδηγό Νηπιαγωγού (Δαφέρμου κ.α., 2006:148) αλλά και γενικότερα στο ΔΕΠΠΣ για το Νηπιαγωγείο (2003), όπου περιλαμβάνονται ενδεικτικές διαθεματικές δραστηριότητες με χρήση εφημερίδων (ΔΕΠΠΣ, 2003:11).

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός της εργασίας είναι να αναδείξει αφενός τη χρήση των ΤΠΕ από τα παιδιά κατά την παραγωγή φύλλου εφημερίδας στο Νηπιαγωγείο και αφετέρου την

εναρμόνιση της χρήσης αυτής τόσο με το ΔΕΠΠΣ (2003) για το Νηπιαγωγείο, όσο και με το Πρόγραμμα Σπουδών Νηπιαγωγείου (2011). Ειδικότερα, η παρουσίαση των παραδειγμάτων της ενσωμάτωσης της τεχνολογίας, δεν ακολουθεί τη χρονική εξέλιξη και τα στάδια σχεδίασης και παραγωγής της εφημερίδας –εν πολλοίς αυτονόητα- αλλά κωδικοποιείται με βάση το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών του Νηπιαγωγείου (2011) και τις μαθησιακές περιοχές που εμπεριέχει, θέλοντας να καταδείξει πως καλύπτει το θέμα της δημιουργίας σχολικής εφημερίδας με τη χρήση των ΤΠΕ, όλες τις εν λόγω περιοχές και ενότητες.

ΔΕΙΓΜΑ

Δείγμα αποτέλεσαν οι δράσεις που σχετίζονται με την σχεδίαση και παραγωγή εφημερίδας με τη χρήση των ΤΠΕ, για τρία συνεχόμενα έτη. Η παραγωγή/δημιουργία σχολικής εφημερίδας πραγματοποιήθηκε –μέσα από σχέδια εργασίας μακράς πνοής- τα σχολικά έτη 2010-11 σε 1/θ Νηπιαγωγείο αγροτικής περιοχής με 11 μαθητές/τριες, 2012-13 σε 1/θ Νηπιαγωγείο αστικής περιοχής με 21 μαθητές/τριες και σε 1/θ Νηπιαγωγείο αστικής περιοχής κατά το τρέχον σχολικό έτος 2013-14 με 25 μαθητές/τριες.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Η παρούσα εργασία αποτελεί μελέτη περιπτώσεων, που στηρίζεται σε μια συνολική καταγραφή της χρήσης των ΤΠΕ από τα παιδιά στη δημιουργία σχολικής εφημερίδας στην τάξη του Νηπιαγωγείου, παρουσιάζοντας χαρακτηριστικά παραδείγματα ενσωμάτωσης της τεχνολογίας σε ενδεικτικά φύλλα σχολικών εφημερίδων. Οι ΤΠΕ επιλέχθηκαν από την εκπαιδευτικό για να εμπλουτίσουν τις μαθησιακές εμπειρίες, να ενισχύσουν βασικές ικανότητες και να παράγουν προστιθέμενη αξία στις εκπαιδευτικές πρακτικές, χωρίς να αποτελούν αυτοσκοπό και πάντα σε σχέση με τις άλλες μαθησιακές περιοχές- όπως άλλωστε ορίζεται και στο Πρόγραμμα Σπουδών Νηπιαγωγείου (2011:117), σε ευθυγράμμιση πάντα με το υλοποιούμενο σχέδιο εργασίας με θέμα τη δημιουργία σχολικής εφημερίδας.

ΓΝΩΣΤΙΚΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

Συγκεκριμένα, τα γνωστικά αντικείμενα που εμπλέκονται στη δημιουργία εφημερίδας στο Νηπιαγωγείο, έτσι όπως σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε τα παραπάνω έτη, είναι:

- Γλώσσα (προφορική επικοινωνία-γραφή- ανάγνωση),
- Μαθηματικά (ταξινόμηση, διάταξη, μεγέθη, αρίθμηση [αριθμοί σελίδων-εικόνων-αντικειμένων]),
- Μελέτη Περιβάλλοντος (φυσικές επιστήμες-γεωγραφία-πολιτισμός),
- Δημιουργία και Έκφραση (εικαστικά-δραματοποίηση) και
- Πληροφορική (γνωριμία μερών υπολογιστή, σάρωση-αποθήκευση-χρήση πληκτρολογίου, χρήση ψηφιακών ειδών-φωτογραφική μηχανή-αφαιρούμενοι δίσκοι, χρήση λογισμικών σχεδίασης-γραφής, χρήση διαδικτύου, μέσα κοινωνικής δικτύωσης)

Αρχικά θα πρέπει να τονιστεί ότι το περιβάλλον της εφημερίδας παρουσιάστηκε στα παιδιά εξαρχής στην οθόνη του υπολογιστή. Εκεί τα παιδιά πειραματίστηκαν με το λογισμικό-περιβάλλον αλλά και εκεί γράφηκε και ο επιλεγμένος με ψηφοφορία τίτλος. Επίσης, στην οθόνη γινόταν και η κάθε αλλαγή μετά την αξιολόγηση κάθε άρθρου/θέματος ή καταχώρησης.

Η χρήση των ΤΠΕ συγκεντρωτικά, κάλυψε τις παρακάτω ενότητες και περιεχόμενα των μαθησιακών περιοχών όπως ορίζονται στο Πρόγραμμα Σπουδών Νηπιαγωγείου (2011:66):

- Α. Γνωρίζω τις ΤΠΕ και δημιουργώ
- Β. Επικοινωνώ & συνεργάζομαι με τις ΤΠΕ
- Γ. Διερευνώ, πειραματίζομαι, ανακαλύπτω και λύνω προβλήματα με τις ΤΠΕ
- Δ. Οι ΤΠΕ στην κοινωνία και τον πολιτισμό

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΣΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ

Παραδείγματα ως προς την πρώτη ενότητα «Γνωρίζω τις ΤΠΕ και δημιουργώ»:

Τα παιδιά γνώρισαν τον Η/Υ, τα μέρη του, τις παρελκόμενες συσκευές όπως σαρωτής και εκτυπωτής, τις χρήσεις και τον τρόπο λειτουργίας τους. Χειρίστηκαν με επιτυχία τις παρελκόμενες συσκευές που συνδέονταν με τη δημιουργία της εφημερίδας, π.χ. εκτύπωση των φύλλων.

Ασχολήθηκαν με τη σάρωση όλων των εικονιστικών κειμένων που είχαν δημιουργήσει ή συλλέξει και τη μετατροπή τους σε ψηφιακή μορφή, ώστε να είναι έτοιμα να εισαχθούν στο φύλλο της εφημερίδας, όπως ζωγραφιές, καρτέλες καιρού, εικόνες.

Πλοηγήθηκαν στο διαδίκτυο και ήρθαν σε επαφή με διάφορες ηλεκτρονικές εφημερίδες, πολιτικές, αθλητικές και σχολικές. Συζήτησαν για τις ομοιότητες και τις διαφορές τους.

Γνώρισαν την ψηφιακή φωτογραφική μηχανή και τη χειρίστηκαν. Εξασκήθηκαν στη λήψη φωτογραφιών και στα είδη των πλάνων (κοντινό, μακρινό, μεσαίο). Φωτογράφησαν τα αντικείμενα που χρειάζονταν για το κάθε φύλλο της εφημερίδας και αποθήκευσαν τις φωτογραφίες στον υπολογιστή της τάξης. Διάλεξαν τις φωτογραφίες που θα χρησιμοποιούσαν και διέγραψαν τις υπόλοιπες.

Γνώρισαν τον αφαιρούμενο δίσκο USB και εξασκήθηκαν στην ορθή χρήση του ως προς τη μεταφορά και αποθήκευση του ψηφιακού υλικού στον Η/Υ.

Γνώρισαν τα λογισμικά για σχεδίαση και γραφή, Tuxpaint, word, powerpoint. Γνώρισαν λογισμικά για σχεδίαση εφημερίδας και επέλεξαν αυτό που ταίριαζε περισσότερο στις περιστάσεις.

Δημιούργησαν την εφημερίδα του Νηπιαγωγείου.

Χρησιμοποίησαν το powerpoint για να δημιουργήσουν διαφημίσεις για την εφημερίδα αλλά και να γράψουν τα κείμενα των διαφημίσεων.

Ασχολήθηκαν με την εκτύπωση, κάθε μήνα, του φύλλου της εφημερίδας.



Εικόνα 1: Δημιουργία σχολικής εφημερίδας και Γνωριμία με τον Η/Υ

Παραδείγματα ως προς την δεύτερη ενότητα «Επικοινωνώ & συνεργάζομαι με τις ΤΠΕ»:

Τα παιδιά συζήτησαν για το διαδίκτυο, το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο και την ηλεκτρονική επικοινωνία/επικοινωνία μέσω Η/Υ.

Απέστειλαν, με τη βοήθεια πάντα της εκπαιδευτικού, μηνύματα σε άλλα νηπιαγωγεία.

Απέστειλαν, με τη βοήθεια των γονιών τους από το σπίτι τους, φωτογραφίες και άρθρα για την εφημερίδα μας, στο ηλεκτρονική διεύθυνση του Νηπιαγωγείου.

Απέστειλαν ερωτήματα σε συγγραφείς παιδικών βιβλίων, έλαβαν τις απαντήσεις και διαμόρφωσαν συνέντευξη για την εφημερίδα.

Συζήτησαν σχετικά με τα κοινωνικά δίκτυα, τους κινδύνους και τις ωφέλειές τους και επικοινωνήσαν με μήνυμα μέσω Facebook με συγγραφέα παιδικών βιβλίων.

Επικοινωνήσαν μέσω Skype με συγγραφείς παιδικών βιβλίων και συνομίλησαν μαζί τους, με σκοπό τη γνωριμία μαζί τους αλλά και την παρουσίαση των έργων τους στη σχολική εφημερίδα.



Εικόνα 2: Δημιουργία σχολικής εφημερίδας και Επικοινωνία μέσω skype



Εικόνα 3: Δημιουργία σχολικής εφημερίδας και Συνέντευξη συγγραφέα

Παραδείγματα ως προς την Τρίτη ενότητα «Διερευνώ, πειραματίζομαι, ανακαλύπτω και λύνω προβλήματα με τις ΤΠΕ»:

Ενεπλάκησαν στη γραφή των τίτλων κάθε άρθρου, χρησιμοποιώντας το πληκτρολόγιο και πειραματιζόμενα με εναλλαγές χρωμάτων, μεγέθους και στυλ γραμματοσειράς.

Πραγματοποίησαν έρευνα στο διαδίκτυο σχετικά με τις γελοιογραφίες, με σκοπό να δημιουργήσουν δικές τους γελοιογραφίες για την εφημερίδα.

Επισκέπτονταν συχνά το δικτυακό τόπο meteo.gr, ώστε να ενημερώνονται για τις καιρικές συνθήκες και να μπορέσουν να ετοιμάσουν τις καρτέλες του καιρού για την εφημερίδα.

Πραγματοποιούσαν έρευνα στο διαδίκτυο κάθε φορά που έπρεπε να συγκεντρωθεί φωτογραφικό υλικό για τη δημιουργία διαφήμισης ή για την υποστήριξη ενός δημοσιεύματος.



Εικόνα 4: Δημιουργία σχολικής εφημερίδας και Γελοιογραφίες -Διαφημίσεις

Παραδείγματα ως προς την τέταρτη ενότητα «Οι ΤΠΕ στην κοινωνία και τον πολιτισμό»:

Παρακολούθησαν βίντεο σχετικά με την ασφαλή χρήση του διαδικτύου με σκοπό να δημιουργήσουν τη δική τους αφίσα για το διαγωνισμό του SaferInternet.

Παρακολούθησαν διαφημίσεις στο διαδίκτυο, με σκοπό να δημιουργήσουν τις δικές τους ανθρωπιστικές ή καταναλωτικές διαφημίσεις.

Ενεπλάκησαν στην αποστολή μηνύματος στα ΜΜΕ της τοπικής κοινωνίας, σχετικά με την κυκλοφορία του κάθε φύλλου της εφημερίδας.

Κατά την εκτύπωση του κάθε φύλλου, χρησιμοποίησαν και τις δύο όψεις του χαρτιού, μειώνοντας την αλόγιστη σπατάλη χαρτιού.



Εικόνα 5: Δημιουργία σχολικής εφημερίδας και Ασφαλές διαδίκτυο

ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Στην παρούσα εργασία παρουσιάσαμε παραδείγματα ενσωμάτωσης της τεχνολογίας μέσω της χρήσης των ΤΠΕ από τα παιδιά, κατά τη δημιουργία σχολικής εφημερίδας στο Νηπιαγωγείο. Οι δράσεις-παραδείγματα πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο μακρόπνοων σχεδίων εργασίας με θέμα τη δημιουργία εφημερίδας μέσα στο πρόγραμμα του Νηπιαγωγείου. Η παρουσίαση των παραδειγμάτων δεν ακολούθησε τη χρονική εξέλιξη και τα στάδια σχεδίασης και παραγωγής της εφημερίδας –εν πολλοίς αυτονόητα- αλλά κωδικοποιήθηκε με βάση το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών του Νηπιαγωγείου (2011) και τις μαθησιακές περιοχές που εμπεριέχει, θέλοντας να καταδείξει πως καλύπτει το θέμα της δημιουργίας σχολικής εφημερίδας με τη χρήση των ΤΠΕ, όλες τις εν λόγω περιοχές και ενότητες.

Παράλληλα, θεωρούμε πως μέσα από την παρούσα εργασία, καταδεικνύεται ρητά πως η ενσωμάτωση της τεχνολογίας από παιδιά προσχολικής ηλικίας γίνεται αβίαστα, προκαλεί το ενδιαφέρον και παρουσιάζει ευρείες δυνατότητες εργασίας, τόσο για τα παιδιά όσο και για τους/τις εκπαιδευτικούς. Η δημιουργία εφημερίδας προσφέρεται για την αξιοποίηση των ΤΠΕ με οριζόντιο τρόπο, ώστε να διατρέχει όλα τα στάδια επεξεργασίας και υλοποίησης του εν λόγω θέματος.

Επιπρόσθετα, η παραγωγή εφημερίδας με τη χρήση νέων τεχνολογιών συμβάλλει στον ψηφιακό αλφαριθμητισμό των παιδιών της προσχολικής ηλικίας, υποστηρίζει και εκσυγχρονίζει τη μάθηση, οδηγεί και φέρνει σε επαφή τα παιδιά με πολυτροπικά κείμενα και με τη σημερινή πολυτροπική επικοινωνία.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ήδη ο Φρενέ (1977:22) υπογράμμισε από πολύ νωρίς, ότι «...το αυριανό σχολείο θα περιστρέφεται γύρω από το μαθητή-μέλος της κοινότητας. Από τις βασικές του

ανάγκες και σε συνδυασμό με τις εκάστοτε ανάγκες της κοινωνίας όπου ανήκει θα προκύπτουν οι τεχνικές μέθοδοι –χειρονακτικές και διανοητικές- που θα ρυθμίζουν την ύλη διδασκαλίας, το σύστημα διδασχής, τις χαρακτηριστικές ιδιότητες της εκπαίδευσης». Στη σημερινή εποχή, όπου τα παιδιά της προσχολικής ηλικίας περιβάλλονται ολοκληρωτικά και διαβιούν σε ένα επικοινωνιακό-τεχνολογικό πλαίσιο, οι σπουδές στο Νηπιαγωγείο θα πρέπει να ακολουθήσουν τις νέες ανάγκες που δημιουργούνται, προσαρμόζοντας/αναμορφώνοντας τις μεθόδους τους στα νέα δεδομένα.

Η ενασχόληση των παιδιών του Νηπιαγωγείου με τη δημιουργία εφημερίδας, βασισμένη στη χρήση των ΤΠΕ, φαίνεται από την παρούσα μελέτη περιπτώσεων ότι μπορεί να διατρέχει όλες τις μαθησιακές περιοχές που ορίζονται στις σπουδές για το Νηπιαγωγείο, εισάγοντας με αυτόν τον τρόπο ομαλά τα παιδιά στον ψηφιακό αλφαριθμητισμό. Άλλωστε, και στο Πρόγραμμα Σπουδών Νηπιαγωγείου (2011:114), επισημαίνεται ότι η ψηφιακή ικανότητα εντάσσεται στις βασικές ικανότητες –σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για την κατάρτιση και την εκπαίδευση (2007 στο Πρόγραμμα Σπουδών Νηπιαγωγείου, 2011)- που όλοι χρειάζονται για την προσωπική τους ανάπτυξη και ολοκλήρωση, την ενεργό ιδιότητα του πολίτη, την κοινωνική ένταξη και την απασχόληση.

ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Αλμπέρτι, Α. (1986). *Θέματα διδακτικής. Λεξικό βασικών όρων σύγχρονης διδακτικής*. (Μετ. Μ. Κονδύλη). Αθήνα: Gutenberg.

Βαλσαμίδου, Λ. Π. (2010). «Μαθαίνω πώς να μαθαίνω» και σχολικές εφημερίδες ελληνικών δημοτικών σχολείων: δημοσιεύματα για την ιστορία, τον πολιτισμό, την κοινωνία και την πολιτική. *Πρακτικά του Ελληνικού Ινστιτούτου Εφαρμοσμένης Παιδαγωγικής και Εκπαίδευσης (ΕΛΛ.Ι.Ε.Π.ΕΚ.)*, 5^ο Πανελλήνιο Συνέδριο με θέμα «Μαθαίνω πώς να μαθαίνω», 1-10.

Βαλσαμίδου, Λ., Κυρίδης, Α. (2009). «Μεγάλοι αθλητές, μεγάλοι αγώνες» και μικροί δημοσιογράφοι. Ο αθλητισμός στις στήλες σχολικών εφημερίδων. *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τ. 158, 71-87.

Δαφέρμου, Χ., Κουλούρη, Π. & Μπασαγιάννη, Ε. (2006). *Οδηγός Νηπιαγωγού, Εκπαιδευτικοί σχεδιασμοί, Δημιουργικά περιβάλλοντα μάθησης*. ΥΠΕΠΘ, Αθήνα: ΟΕΔΒ.

Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών (ΔΕΠΠΣ) για το Νηπιαγωγείο (2003). Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

Κυρίδης, Α., Δρόσος, Β. & Ντίνας, Κ. (2003). *Η πληροφοριακή-επικοινωνιακή τεχνολογία στην προσχολική και πρωτοσχολική εκπαίδευση. Το παράδειγμα της γλώσσας*. Αθήνα: Τυπωθήτω-Γιώργος Δαρδανός.

Ντολιοπούλου, Ε. (1999). *Σύγχρονες τάσεις της προσχολικής αγωγής*. Αθήνα: τυπωθήτω-Γιώργος Δαρδανός.

Ποσλάνιεκ, Κ. (1990). *Να δώσουμε στα παιδιά την όρεξη για διάβασμα*. (Απόδ. Σ. Αθήνη). Αθήνα: Καστανιώτης.

Πρόγραμμα Σπουδών Νηπιαγωγείου (2011). Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

Φρενέ, Σ. (1977). *Το σχολείο του λαού*. (Μετ. Κ. Δεναξά-Βενιεράτου). Αθήνα: Οδυσσεύς.

Χατζόπουλος, Γ., Ντάνια, Ζ., Ράππου, Μ. & Φράγκου, Β. (2000). (Θ. Ανθογαλίδου επιμ.-διορθώσεις). Η εφημερίδα στα πλαίσια του σχολείου: από τη θεωρία στην πράξη. *Virtual School, The sciences of Education Online*, 2(1). Ανακτήθηκε στις 15

Ιανουαρίου 2010, από την ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.auth.gr/virtualschool/2.1/Praxis/Hatzopoulos.html>.

Backes, A. (1995). On Sponsorship of Real Language Activities. *English Journal*, 84(7), 17-20.

Bowen, C. P., & Tantillo, S. H. (2002). *NCTE/IRA Standards in Classroom Journalism Projects*. Urbana, Ill.: NCTE and JEA.

Brooker, L. & Siraj-Blatchford, J. (2002). 'Click on Miaow!': how children of three and four years experience the nursery computer. *Contemporary Issues in Early Childhood*, 3(2), 251-273.

Graff, P. (2003). Standards in the Journalism Classroom. *State of Scholastic Journalism: Principal's Guide to Scholastic Journalism*. University of Iowa: Quill and Scroll Foundation.

Harvey, L. M. (2007). Scholastic journalism shapes community media: How high school newspapers fill the media gap when a small community loses its paper. *Community Journalism Symposium XIII*. During 2007 National Newspaper Association convention, Norfolk, VA, 5. Retrieved at 12/1/2009 from: <http://huckboyd.jmc.ksu.edu/symposium/XIII/Harveypaper.pdf>.

Haugland S. W. & Wright, J. L. (1997). *Young children and technology: A world of discovery*. Boston: Allyn and Bacon.

Hyde, S. (2007). Newspaper Writing Lesson Plan. Kids Learn to Write for a School Audience. *Suite101.com*. *The genuine article. Literally*. Retrieved at 19/3/2009 from: http://lesson-plans-materials.suite101.com/article.cfm/fun_writing_standards.

Levin, M. (1997). *Kids in Print. Publishing a School Newspaper*. NJ: Good Apple, Parsippany.

Padgett, R. (2006). "Read All About It", and Teach Kids Using School Newspapers. *Education Digest: Essential Readings Condensed for Quick Review*, 71(6), 56-58.

Plowman, L. & Stephen, C. (2003). A 'benign addition'? Research on ICT and pre-school children. *Journal of Computer Assisted Learning*, 19, 149-164.

Tsitouridou, M., & Vryzas, K. (2001). Early Childhood Education Students' Attitudes towards Information Technology. *Themes in Education*, 2(4), 425-443.